

Verím, iste nielen ja, že spomínané už spoločensko-politické pomery na Slovensku predsa len, už v blízkej budúcnosti, dovoľia nielen zachovať, ale aj zveľadiť a rozvíjať slavistické výskumy v často spomínanom komplexnom programovom zameraní. Sme presvedčení o tom, že je to v záujme Slovenska, slovenskej budúcnosti.

Slovenská slavistika na stránkach časopisu *Slavica Slovaca*

KATARÍNA ŽEŇUCHOVÁ

Časopis *Slavica Slovaca* je periodikom slovenskej slavistiky od roku 1966. V príspevku sledujeme historický vývin časopisu a poukážeme na jeho miesto a úlohu pri formovaní domácej slavistiky. Predložená vývinová charakteristika časopisu vychádza z chronologickej následnosti zmien, ktoré vyplynuli z obsahových cieľov i zo zámerov vydavateľa časopisu. Mnohé tieto skutočnosti determinuje skladba autorov i zloženie redakčnej rady; v určitých historicko-vývinových obdobiach časopis reflektuje ideové a spoločenské línie či angažovanosť a informuje o tímových úlohách vednej disciplíny. Všetky spomínané súvislosti napokon formujú vedecký i obsahový profil časopisu.

1. Časopis *Slavica Slovaca* začal vychádzať v roku 1966 v Ústave svetovej literatúry a jazykov SAV ako vedecké periodikum pre slovanskú filológiu. Časopis bol ustanovený ako publikačný orgán Slovenského výboru slavistov. Slovenský výbor slavistov vznikol začiatkom roka 1965 (teda rok pred založením vedeckého periodika) v Bratislave ako reprezentatívny orgán slovenskej slavistiky, ktorého úlohou bolo koordinovať výskum všetkých slavistických disciplín na Slovensku. Výbor slovenských slavistov tvorilo 17 zástupcov štyroch vedných slavistických odborov: *jazykoveda*: Ľubomír Ďurovič, Šimon Ondruš, Eugen Paulíny, Štefan Peciar a Ján Stanislav; *literárna veda*: Mikuláš Bakoš, Zlatko Klátik, Ivan Kusý, Milan Pišút, Karol Rosenbaum; *história*: Ján Dekan, Ľudovít Holotík, Jozef Hrozienčik, Vladimír Matula, Peter Ratkoš; *folkloristka*: Viera Gašparíková a Andrej Melicherčík.¹⁰⁰ Predsedom Slovenského výboru slavistov bol jazykovedec Eugen Paulíny.¹⁰¹

že môžu totálne ignorovať celú doterajšiu historicko-porovnávaciu jazykovedu, archeológiu, históriu i etymológiu. Uznávam oprávnenosť námietky, že podobné šarlatánstva nemajú nič spoločné s vedeckým výskumom, sú mimo neho, a tak aj mimo akejkolvek odbornej výmeny názorov, ktorá „na úrovni“ takýchto šarlatánstiev nie je ani možná. Preto má táto časť poznámky len marginálny charakter.

¹⁰⁰ Andrej Melicherčík po krátkom pôsobení v Slovenskom výbore slavistov 30. mája v roku 1966 zomrel.

¹⁰¹ O dejinách a smerovaní slovenskej slavistiky pozri štúdiu Petra Žeňucha O špecifikách a identite slavistického výskumu na Slovensku. In *Slavica Slovaca*, 2010, roč. 45, č. 2, s. 99-104.

Vznik Slovenského výboru slavistov v roku 1965 si vyžiadala príprava Medzinárodného zjazdu slavistov, ktorý sa v roku 1968 uskutočnil v Prahe. Výbor sa zamerl na to, „aby slovenská slavistika – na rozdiel od predchádzajúcich dvoch zjazdov v Moskve a v Sofii – privítala toto veľké medzinárodné vedecké stretnutie oveľa pripravenejšie a sústredenejšie.“¹⁰² Okrem založenia Slovenského výboru slavistov mal byť predpokladom úspešného zvládnutia tejto úlohy je vznik viacerých stredísk slavistického výskumu na univerzitnej pôde: v Prešove (rusistika), v Bratislave i na pôde Slovenskej akadémie vied. O snahe organizovať a koordinovať slavistické výskumy na Slovensku svedčí aj vznik národného slavistického vedeckého časopisu *Slavica Slovaca*.¹⁰³

Ešte do vzniku časopisu *Slavica Slovaca* boli výsledky porovnávacích slavistických jazykovedných a literárnovedných výskumov publikované nepravidelne, boli roztrúsené vo viacerých filologických časopisoch a zborníkoch. Slavistická disciplína nemala dovtedy na Slovensku vlastnú publikačnú platformu. Pravda, časopis *Slavica Slovaca* bol už pri svojom zrode ustanovený ako orgán Slovenského výboru slavistov, ktorý zastrešoval štyri vedné odbory: jazykovedu, literárnu vedu, históriu a folkloristiku. Napriek tomu, bol jeho publikačný orgán z hľadiska obsahovej náplne profilovaný výlučne filologicky, to znamená lingvisticky a literárnovedne. Redakčný kolektív v úvode k prvému číslu deklaroval zámer publikovať výsledky porovnávacieho štúdia slovenčiny s inými slovanskými jazykmi, zamerané na synchrónne a diachrónne výskumy. Osobitný dôraz sa kládol aj na výskum medziliterárnych vzťahov, v čom sa isto zrači osobná aktivita významnej osobnosti slovenskej literárnej komparatistiky, Dionýza Ďurišina, ktorý v tom čase pracoval ako výkonný redaktor literárnovednej časti. Komparatívny výskum slovenskej literatúry, podľa slov redakčného kolektívu, sa mal sústrediť nielen na vzťah slovenskej literatúry k ruskej literatúre (ako tomu bolo do vzniku časopisu), ale aj slovensko-poľským, slovensko-ukrajinským a slovensko-južnoslovanským vzťahom. Pozornosť sa mala sústrediť aj na slovensko-neslovanské literárne kontakty. Napriek explicitnému zámeru redakčnej rady, predsa však v nasledujúcich rokoch väčšinu štúdií tvorili najmä rusisticky orientované príspevky.

Ak porovnáme zámery časopisu a jeho smerovanie s celkovým ďalším koncepcným programom slavistického jazykovedného výskumu na Slovensku,¹⁰⁴ môžeme vidieť, že obsahová náplň *Slavica Slovaca* bola až do roku 1992 zredukovaná iba na filologický aspekt – absentovalo širšie ponímanie slavistiky, neuskutočňoval sa systematický výskum vzťahov slovenského jazyka, literatúry a kultúry so slovanskými i neslovanskými jazykmi, literatúrami a kultúrami.

Čo sa týka formálnej štruktúry, časopis od roku 1966 tvorili štúdie, rozhľady, recenzie a správy. Až do roku 1992 *Slavica Slovaca* vychádzala v štyroch číslach ročne. Aj filologické zameranie časopisu – lingvistické a literárnovedné – malo svoju formálnu reflexiu v dvoch jazykovedných a dvoch literárnovedných číslach v rámci

¹⁰² Bližšie o založení Slovenského výboru slavistov pozri v časopise *Slavica Slovaca*, 1966, roč. 1, č. 2, s. 227.

¹⁰³ Túto skutočnosť naznačuje aj úvodník k prvému číslu *Slavica Slovaca*, 1966, roč. 1, č. 1, s. 3.

¹⁰⁴ Autorom koncepcie slovenskej jazykovednej slavistiky je Ján Doruľa (pozri Program jazykovedného slavistického výskumu na Slovensku. In *Slavica Slovaca*, 1989, roč. 24, č. 3, s. 201-210).

jedného ročníka: Prvé a tretie číslo bolo spravidla jazykovedné a druhé a štvrté číslo literárnovedné. Táto dvojdomosť sa pri vzniku časopisu odrazila aj v zložení redakčnej rady, ktorú tvorili dva samostatné redakčné kolektívy: sedem zástupcov v redakčnej rade za jazykovedu a sedem za literárnu vedu. Jeden člen redakčnej rady bol zároveň jej predsedom. Každá redakčná rada mala svojho výkonného redaktora. Tento stav dvoch oddelených redakčných rád však trval iba 5 rokov, teda do roku 1970. Prienik jazykovedných a literárnych čísel predstavovalo iba spoločné sídlo (adresa) redakcie. Časopis pôvodne vychádzal vo Vydavateľstve Slovenskej akadémie vied.¹⁰⁵

Prvé tri čísla tretieho ročníka časopisu *Slavica Slovaca* (1968) boli venované VI. medzinárodnému zjazdu slavistov, ktorý sa uskutočnil v Prahe. Už obsahové zameranie príspevkov v jazykovednej časti svedčí o tom, že dominujú komparatívne rusko-slovenské príspevky. V literárnovednej časti je v centre pozornosti najmä problematika formujúcej sa teórie literárnej komparatistiky a teórie prekladu. Popri týchto témach sa v tomto ročníku nachádzajú aj výsledky výskumov konkrétnych medziliterárnych komparácií, najmä v slovensko-ruských reláciách.

Zameranie jazykovedných príspevkov prvých piatich ročníkov časopisu charakterizujú historicko-etymologické štúdie. V tomto období sa v *Slavica Slovaca* publikovali práce generácie autorov, ktorí sa venovali najmä geneticko-typologickým súvislostiam slovanských jazykov (Rudolf Krajčovič, Ján Stanislav, Šimon Ondruš, Pavel Šima).¹⁰⁶

2. Do konca 5. ročníka (teda do konca roka 1970) sa vo všetkých číslach tiráže uvádza, že *Slavica Slovaca* je publikačnou platformou Slovenského výboru slavistov.

V treťom čísle piateho ročníka časopisu *Slavica Slovaca*¹⁰⁷ je publikovaná správa o tom, že po tzv. konsolidácii pomerov v Československu vznikol v Bratislave dňa 11. februára 1970 Slovenský komitét slavistov. Zo správy sa možno dozvedieť menoslov predsedníctva komitétu a slovenských zástupcov v Československom komitéte slavistov. V roku 1970 sa v Slovenskej reči¹⁰⁸ ešte objavila aj správa Ladislava Dvonča o tom, že najvyšším orgánom slavistov v Československu (a teda aj na Slovensku) je Československý komitét slavistov. Aj preto náš národný komitét slavistov fungoval iba ako „regionálna organizácia slavistov na Slovensku.“ Dôvodilo sa tým, že osobitný paritný orgán českej slavistiky neexistoval, lebo Československý komitét slavistov fungoval aj ako orgán českej slavistiky. Slovenský komitét slavistov sa teda utvoril zo slovenských zástupcov jazykovedy, literárnej vedy, histórie a folkloristiky iba v rámci Československého komitétu slavistov.

¹⁰⁵ Zloženie prvej redakčnej rady (1966–1968): *Jazykoveda*: Šimon Ondruš (predseda), Vincent Blanár, Eubomír Ďurovič, Eugen Paulíny, Štefan Peciar, Ján Stanislav, Štefan Tóvik. Výkonný redaktor Dezider Kollár (do roku 1970). *Literárna veda*: Mikuláš Bakoš (predseda), Rudo Brtáň, Zlatko Klátik, Juraj Kopaničák, Pavol Petrus, Milan Pišút, Anton Popovič. *Výkonný redaktor*: Dionýz Ďurišin (do roku 1970 bol zodpovedný redaktor: Michal Molnár).

¹⁰⁶ Pozri článok k tomu aj článok Eleonóry Kučerovej Лингвистическая проблематика в журнале *Slavica Slovaca*. In *Slavica Slovaca*, 1982, roč. 17, č. 1, s. 3–6.

¹⁰⁷ *Slavica Slovaca*, 1970, roč. 5, č. 3, s. 340.

¹⁰⁸ Slovenská reč, 1970, roč. 35, s. 307, 308.

Zaujímavou je aj skutočnosť, že po roku 1970, teda po vzniku Slovenského komitétu slavistov sa časopis *Slavica Slovaca* nestal publikačným orgánom Slovenského komitétu slavistov. Časopis ešte do konca roka 1974 vydáva Ústav svetovej literatúry a jazykov SAV a od 8. ročníka (1975) sa adresa redakcie za jazykovedu uvádza v sídle Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV a sídlom redakcie za literárnu vedu je adresa Literárnovedného ústavu SAV, ktorý vznikol v roku 1973 z ústavu Ústav svetovej literatúry a jazykov SAV.¹⁰⁹

Obdobie rokov 1971–1977 ohraničuje teda vznik Slovenského komitétu slavistov v rámci Československého komitétu slavistov i výrazné zmeny v zložení a štruktúre redakčnej rady časopisu. Od roku 1971 (6. ročník časopisu) dochádza k zmene štruktúry vedenia časopisu: Namiesto dvoch samostatných redakcií vznikla jedna spoločná deväťčlenná redakčná rada, ktorú viedol hlavný redaktor časopisu, literárny vedec Anton Popovič. Redakčnú radu tvorili 5 jazykovedci, pričom jeden zastával funkciu zástupcu hlavného redaktora za jazykovedu. Z charakteru práce výkonného redaktora vyplýva, že bolo nevyhnutné ustanoviť dvoch výkonných redaktorov, jedného pre jazykovedné čísla a druhého výkonného redaktora pre literárnovedné čísla.¹¹⁰

V 6. ročníku 1971 vyšiel z dielne redakcie článok o stave slavistického bádania na Slovensku.¹¹¹ Prioritnou úlohou slavistiky v tomto období bolo skúmanie genetických a typologických jazykových a literárnych príbuzností a v rámci spolupatričnosti socialistických krajín sa upevňovalo povedomie slovanskej vzájomnosti. Ako významný výsledok slavistického bádania sa prezentuje lexikologicko-lexikografická konferencia v Smoleniciach (1970) a konferencie o slovensko-ruských a o slovensko-ukrajinských vzťahoch (1970). V roku 1972 po smrti Mikuláša Bakoša, ktorému sa pripisuje významný podiel na založení časopisu, prichádza do redakcie literárny vedec a rusista Vsevolod Sato.

3. V roku 1977 prišlo k ďalším výrazným zmenám v zložení redakčnej rady i v štruktúre vedenia redakcie. V roku 1977 zomrel významný slovenský slavista, člen redakčnej rady časopisu *Slavica Slovaca*, Ján Stanislav. V redakčnej rade objavili nové tváre: Ondrej Marušiak a Ivan Serdula. Od štvrtého čísla v roku 1977 sa redakčná rada *Slavica Slovaca* opäť rozčlenila na jazykovednú a literárnovednú časť. Hlavným redaktorom sa od tretieho čísla v roku 1977 namiesto Antona Popoviča stal Jozef Ružička, zástupkyňou hlavného redaktora za jazykovedu sa stala Eleonóra Kučerová a zástupcom hlavného redaktora za literárnu vedu bol František Miko.¹¹²

¹⁰⁹ Literárnovedný ústav sa v roku 1991 rozčlenil na dva samostatné ústavy: Ústav slovenskej literatúry SAV a Ústav svetovej literatúry SAV.

¹¹⁰ V 1971 roku redakcia pracovala v tomto zložení: *Hlavný redaktor*: Anton Popovič (do 2/1977). *Redakčná rada*: Mikuláš Bakoš, Dionýz Ďurišin, František Miko (zástupca hlavného redaktora pre jazykovedu), Michal Molnár, Eugen Paulíny, Štefan Peciar, Karol Resenbaum, Ella Sekaninová, Ján Stanislav. *Výkonní redaktori*: Eleonóra Kučerová (jazykoveda); Dušan Slobodník (literárna veda).

¹¹¹ -Redakcia-: Jubileum KSČ a slavistické bádanie u nás. In *Slavica Slovaca*, 1971, roč. 6, č. 1, s. 3-4.

¹¹² Redakčná rada od roku 1977 opäť pracovala v dvoch zložkách: *Jazykoveda*: Šimon Ondruš, Štefan Peciar, Ella Sekaninová, Michal Soták, Ján Svetlík, Rudolf Zimek. *Literárna veda*: Dionýz Ďurišin,

Tematické zameranie časopisu v tomto období jednoznačne patrí rusistike. Príspevky reflektujú úlohy vedeckých inštitúcií, napríklad práce na Veľkom rusko-slovenskom a slovensko-ruskom slovníku, ktoré sa do roku 1973 sústreďovali v Ústave svetovej literatúry a jazykov SAV. Neskôr, teda po vzniku Literárnovedného ústavu sa koncipovanie slovníka prenieslo do Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV. Autori diela (D. Kollár, J. Mlacek, E. Kučerová J. Rybák, E. Sekaninová, V. Dorotjaková a d.) publikovali aj teoreticko-metodologické články z oblasti lexikografie a teórie prekladu. V lingvistickej časti časopisu *Slavica Slovaca* dominujú rusistické príspevky, ktoré sú venované morfológii, lexikologickým a frazeologickým otázkam slovensko-ruských porovnávacích výskumov.

V časopise sa však objavili aj komparatívne príspevky so srbochorvátskym a macedónskym prostredím (Emil Horák), s bulharčinou (Vincent Blanár), s poľským jazykom (Ferdinand Buffa), s češtinou (Marie Majtánová). Ešte pri vzniku časopisu v roku 1966 redakčná rada mienila publikovať aj komparatívne štúdie s neslovanskými jazykmi, preto sa v *Slavica Slovaca* publikovali aj štúdie o nemecko-slovenských jazykových vzťahoch (J. Doruľa, I. Vaverková) i štúdie o slovensko-maďarských vzťahoch (K. Buzássyová a P. Šima).

Od roku 1973 sa v časopise *Slavica Slovaca* publikujú aj správy zo zasadnutí komisií pri Medzinárodnom komitáte slavistov. Ide najmä o tie komisie, v ktorých pracovali slovenskí jazykovedci: Komisia pre slovanský jazykový atlas, Lexikologicko-lexikografická komisia a Transliteračná komisia.

V roku 1982 Eleonóra Kučerová, výkonná redaktorka a neskôr aj zástupkyňa hlavného redaktora časopisu za jazykovedu, v 1. čísle *Slavica Slovaca* publikovala bilanciu jazykovedných príspevkov za 16 rokov.¹¹³ Šestnásťročnú históriu časopisu pritom rozčlenila na dve etapy: 1. obdobie rokov 1966–1970 a 2. obdobie rokov 1971–1982, ktoré označila takto: „od nesmelých krôčikov k fundovanej rusistike a konfrontačné štúdium súčasných slovanských jazykov.“ V rámci vízie rozvoja časopisu určila aj tretiu etapu, ktorá má patriť jednoznačne rozvoju začatých komparatívnych rusistických výskumov. Zdôrazňuje úlohu ruského jazyka ako jazyka najpočetnejšieho slovanského národa. Metodologicky však poukazuje na význam porovnávacieho výskumu, ktorý odhaľuje prakticky využiteľné podobnosti a rozdiely nielen pri teoretických analýzach jazykov, pri prekladateľskej a lexikografickej práci a tiež pri vyučovaní cudzieho jazyka. Príspevok Eleonóry Kučerovej tak otvoril sériu viacerých bilančných a hodnotiacich príspevkov o časopise i o vtedajšej slovenskej slavistike.

Prvé číslo 18. ročníka (v roku 1983) *Slavica Slovaca* publikuje príspevok hlavného redaktora časopisu Jozefa Ružičku.¹¹⁴ Práve 9. medzinárodnému zjazdu slavis-

Ondrej Marušiak, Michal Molnár, Anton Popovič, Karol Resenbaum, Vsevolod Sato, Ivan Serdula. *Výkonní redaktori*: Milan Majtán (jazykoveda), Dušan Slobodník (literárna veda).

¹¹³ Pozri článok E. Kučerovej Лингвистическая проблематика в журнале *Slavica Slovaca*. In *Slavica Slovaca*, 1982, roč. 17, č. 1, s. 3-6.

¹¹⁴ Ružička, Jozef: Medzi dvoma zjazdami slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1983, roč. 18, č. 1, s. 5-7.

tot v Kyjeve v roku 1983 bolo venované 1. a 3. číslo časopisu. To bolo pravdepodobne aj impulzom na zamyslenie sa nad otázkou, aké nové výsledky v oblasti slavistiky priniesol časopis v období medzi zjazdmi, teda od konania 8. medzinárodného zjazdu slavistov v Záhrebe (1978) a zjazdom v Kyjeve v roku 1983. Jozef Ružička medzi prioritami uvádza vyjasnenie profilu časopisu najmä v súvislosti so zvýšeným záujmom straníckych a štátnych orgánov, čo sa prejavilo v rozsiahlych zmenách i v rozšírení redakčnej rady koncom roka 1977, tiež v roku 1978 a v roku 1982. Jozef Ružička jasne diferencuje časopis *Slavica Slovaca* od ostatných periodík. Poukazuje na skutočnosť, že *Slavica Slovaca* sa vzhľadom na svoju slavistickú orientáciu môže stať moderným orgánom slovenskej a československej slavistiky. Časopis sa jasne vyčleňuje z radu lingvistických periodík ako Jazykovedný časopis a časopis Slovenská reč. Aj vďaka snahe venovať viac pozornosti moderným spracovaniam lingvistických javov v komparačnom pláne Jozef Ružička odlišuje časopis *Slavica Slovaca* od pražského časopisu *Slavia*, v ktorom prevládalo paleoslavistické zameranie. Bilancia J. Ružičku priniesla aj hodnotenie účasti zahraničných slavistov na utváraní slavistiky na Slovensku, čo sa prejavilo najmä v recenznej časti časopisu, ktorá čoraz viac informovala o výsledkoch slavistického bádania v zahraničí. Publikačná účasť zahraničných slavistov v jazykovednej časti *Slavica Slovaca* je spojená najmä so slovakistickými výskumami za hranicami Slovenska, literárnovedná zložka časopisu venovala dostatok priestoru diskusii o všeobecných problémoch odboru, do ktorých boli prizývaní významní zahraniční odborníci. Svedčí o tom množstvo monotematických čísel, z ktorých sú na prvý pohľad jasné kľúčové problémy odboru.¹¹⁵ Jozef Ružička však aj naďalej potvrdzuje prevažne rusistické zameranie príspevkov, dokonca pripúšťa prítomnosť výlučne slovakistických štúdií v slavistickom časopise, čo vysvetľuje nedostatkom publikačného priestoru pre modernú slovenskú filológiu. Úvodník Jozefa Ružička do istej miery naznačil stagnáciu jazykovednej slavistiky, ale upozornil aj na odlišné smerovanie a ciele literárnovednej časti časopisu *Slavica Slovaca*. Rozdiel v práci obidvoch zložiek časopisu J. Ružička vníma ako dve „rozličné cesty, ktoré vedú k spoločnému cieľu, totiž aby sa slovenská slavistika stala súčasťou celej slavistiky, držala krok s celkovým vývinom a tak umožňovala obojstrannú výmenu náhľadov na otázky, ktoré sú ináč súčasťou pracovných plánov našich pracovísk.“¹¹⁶ Napriek konštatovaniu Jozefa Ružičku o spoločnom celi obidvoch redakcií, v lite-

¹¹⁵ Monotematické čísla literárnovednej časti *Slavica Slovaca* o avantgarde (*Slavica Slovaca*, 1969, roč. 4, č. 4 a *Slavica Slovaca*, 1970, roč. 5, č. 2), o medziliterárnych vzťahoch (*Slavica Slovaca*, 1971, roč. 6, č. 2), o preklade (*Slavica Slovaca*, 1971, roč. 6, č. 4), o romantizme (*Slavica Slovaca*, 1972, roč. 7, č. 2) o dejinách a teórii prekladu (*Slavica Slovaca*, 1972, roč. 7, č. 4), o literárnom romantizme (*Slavica Slovaca*, 1973, roč. 8, č. 2), o teórii odborného prekladu (*Slavica Slovaca*, 1973, roč. 8, č. 3), o preklade a metatexte (*Slavica Slovaca*, 1973, roč. 8, č. 4), o dejinách a kritike prekladu (*Slavica Slovaca*, 1974, roč. 9, č. 2), o problémoch romantizmu (*Slavica Slovaca*, 1974, roč. 9, č. 4), ďalej je to monotematické číslo 30. rokov slovenskej literárnej komparistiky (*Slavica Slovaca*, 1975, roč. 10, č. 2), Preklad – teória – kritika (*Slavica Slovaca*, 1976, roč. 11, č. 2), Literatúra a folklór (*Slavica Slovaca*, 1976, roč. 11, č. 4), a Text a kontext prekladu (*Slavica Slovaca*, 1977, roč. 12, č. 4).

¹¹⁶ Ružička, Jozef: Medzi dvoma zjazdmi slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1983, roč. 18, č. 1, s. 7.

rárnovednej zložke možno postrehnúť viaceré odlišné smerovania, napríklad aj úsilie o publikovanie časopisu v angličtine, čo napokon v roku 1992 viedlo časopis *Slavica Slovaca* k oddeleniu jazykovedných a literárnovedných čísel.

Dvadsaťročnému pôsobeniu časopisu *Slavica Slovaca* sa venuje úvodník Dezidera Kollára, ktorý ako výkonný redaktor stál pri zrode časopisu; v roku 1982 sa do redakcie vrátil ako člen jazykovednej časti redakcie. Dezider Kollár hodnotí pôsobenie časopisu v kontexte realizácie výskumných úloh zameraných na rusko-slovenský a slovensko-ruský slovník. Konštatuje, že rusistika „svojím konfrontačným zameraním“ je „centrálnou súčasťou našej slavistiky“ a hlbšie poznanie jednotlivých slovanských jazykov, osobitne ruského, no v nemalej miere aj slovenského, má veľký význam pre teóriu a prax lexikografie, prekladu i metodiku vyučovania cudzích jazykov.¹¹⁷

Od prvého čísla časopisu v roku 1988 začína ako hlavný redaktor pracovať Dezider Kollár (funkciu vykonáva do roku 1992), zástupcom hlavného redaktora pre literárnu vedu sa stal Jozef Hvišč. Post výkonného redaktora zastávala Magdaléna Petrufová (jazykoveda) a Mária Kusá (literatúra), ktorá vystriedala Dušana Slobodníka, ktorý však ostal členom redakčnej rady za literárnu vedu. Svoju prácu v redakcii od štvrtého čísla v roku 1987 ukončila aj E. Kučerová. Od prvého čísla 1988 redakčná rada pracovala už značne zmenená.¹¹⁸

Redakcia časopisu *Slavica Slovaca* v roku 1989 v rubrike *Diskusie* začala uverejňovať výsledky analýzy jazykovednej slavistiky na našich slavistických pracoviskách, kde sa otvoril priestor na sebareflexiu vedného odboru.

Potreba sebareflexie vznikla so stagnácie a nepriaznivého vývinu lingvistickej slavistiky, ktorá sa konštatovala pri rozličných príležitostiach už od 70. rokov.¹¹⁹ Na tento podnet vyšiel v *Slavica Slovaca* na pokračovanie príspevkov, ktorý sa venoval histórii slovanskej jazykovedy na Univerzite Komenského v Bratislave.¹²⁰ V súvislosti s prípravou 11. MZS v Bratislave prišiel podnet na bilanciu aj „zvonka.“ Stav a úlohy jazykovednej slavistiky sa podujal zhodnotiť Peter Ďurčo;¹²¹ poukázal na skutočnosť, že v začatej diskusii bude nevyhnutné vyjasniť aj samo chápanie pojmu slavistika a vymedziť aj jeho obsah. Pod pojmom slavistika sa v širšom zmysle rozumie veda o Slovanoch, ich jazykoch, dejinách a kultúre. V užšom zmysle sa však slavistika chápe iba ako filologická, teda jazykovedná a literárnovedná disciplína. Podľa P. Ďurča je

¹¹⁷ Kollár, Dezider: Jubileum časopisu *Slavica Slovaca*. In *Slavica Slovaca*, 1985, roč. 20, č. 3, s. 218-219.

¹¹⁸ *Jazykovedná časť*: Ján Doruľa, Peter Ďurčo, Emil Horák, Ján Kačala, Ábel Kráľ, Štefan Peciar, Ivor Ripka, Jozef Ružička, Ella Sekaninová, Michal Soták, Ján Svetlík, Rudolf Zimek. *Literárnovedná časť*: Dionýz Ďurišin, Ondrej Marušiak, Miroslav Mikulášek, Michal Molnár, Karol Rosenbaum, Ivan Serdula, Dušan Slobodník, Viliam Turčány.

¹¹⁹ Pozri o tom Horák, Emil: Súčasný stav slovenskej jazykovednej slavistiky. In *Slavica Slovaca*, 1990, roč. 25, č. 1, s. 64.

¹²⁰ Švagrovský, Štefan: Vznik a rozvoj slovanskej jazykovedy na Univerzite Komenského (na 70. výročie vzniku UK) In *Slavica Slovaca*, 1989, roč. 24, č. 3, s. 255-262; Švagrovský, Štefan: Vznik a rozvoj slovanskej jazykovedy na Univerzite Komenského. In *Slavica Slovaca*, 1992, roč. 27, č. 2, s. 207-212.

¹²¹ Ďurčo, Peter: Stav a úlohy jazykovednej slavistiky na Slovensku. In *Slavica Slovaca*, 1989, roč. 24, č. 1, s. 64-68.

nevyhnutné eliminovať aj jednostrannú rusistickú orientáciu doterajšej porovnávacej jazykovednej slavistiky. V štyroch bodoch¹²² formuluje možnosti riešenia, ktoré by mohli zásadným spôsobom priniesť výsledky pre slovenskú jazykovednú slavistiku. Zároveň avizuje, že popri existujúcich slavistických pracoviskách od mája 1988 už existuje v oddelení slovanských jazykov Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV slavistická bunka, kde sa vypracúva program slavistického bádania. Na diskusný príspevok Petra Ďurča nadviazal Emil Horák,¹²³ ktorý v zásade namieta proti zužovaniu problémov jazykovednej slavistiky na otázky slovenskej rusistiky. Svoju pozornosť obracia práve na nerusistickú slavistiku, na tzv. malé slovanské filológie. Základný problém nerusistickej slavistiky Emil Horák videl najmä v poddimenzovanom personálnom zabezpečení, ktoré dokladá príkladom obsadenia Katedry slovanských filológií na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

V roku 1991 časopis *Slavica Slovaca* oslávil 25 rokov svojej existencie. Vtedajší hlavný redaktor Dezider Kollár venoval výročiu úvodný článok,¹²⁴ v ktorom sa usiluje vysvetliť kroky, ktoré redakčná rada časopisu *Slavica Slovaca* prijala ako reakciu na pokračujúcu stagnáciu jazykovednej slavistiky. Redakcia sa podľa slov D. Kollára snaží o tematickú a metodologickú pestrosť tým, že rozšírila diapazón publikačných jazykov, autorov i príspevkov. Za posledných päť rokov (1985–1990) časopis popri rusistických príspevkoch uverejňoval aj články z oblasti iných slovanských jazykov.¹²⁵ Synchronne jazykovedné výskumy súčasných slovanských jazykov doplnili štúdie z oblasti paleoslavistiky, etymológie, histórie jazyka, kultúry, historickej dialektológie a pod.¹²⁶ Zo slov Dezidera Kollára je zrejmé, že časopis bojuje tiež s existenčnými problémami, lebo je finančne stratový a visí nad ním Damoklov meč. V tejto súvislosti sa redakcia snažila rozšíriť najmä zahraničnú odberateľskú klientelu, čo však záviselo aj od zvýšenia „atraktívnosti“ a odbornej úrovne periodika, so zmenou orientácie časopisu, najmä však s nadviazaním kontaktov so zahraničným slavistickým výskumom.

¹²² Ďurčo, Peter: Stav a úlohy jazykovednej slavistiky na Slovensku, c. d., s. 67.

¹²³ Horák, Emil: Súčasný stav slovenskej jazykovednej slavistiky, c. d., s. 64–68.

¹²⁴ Kollár, Dezider: Dvadsaťpäť rokov existencie časopisu *Slavica Slovaca*. In *Slavica Slovaca*, 1991, roč. 26, č. 3, s. 193–196.

¹²⁵ Lotko, E.: Ke kontrastivnímu srovnání polských a českých adjektiv. In *Slavica Slovaca*, 1987, roč. 22, č. 1, s. 45–52; Habovštiak, Anton: Slová *rataj* a *pachar* v slovenčine a v slovanských jazykoch. In *Slavica Slovaca*, 1987, roč. 22, č. 1, s. 83–59; Ferencíková, Adriana: Niektoré slovensko-južnoslovanské paralely pri vyjadrení medzivetného časového vzťahu. In *Slavica Slovaca*, 1989, roč. 24, č. 1, s. 13–21; Palkovič, Konštantín: Konštrukcie s absolútnym N a A v slovenčine a hornej lužickej srbčine. In *Slavica Slovaca*, 1990, roč. 25, č. 3, s. 204–213.

¹²⁶ Kriššáková, Júlia: Goralské nárečia vo svetle kolonizácií a teórie jazykových kontaktov. In *Slavica Slovaca*, 1985, roč. 20, č. 2, s. 165–178; Kriššáková, Júlia: Depalatalizácia mäkkých konsonantov v goralských nárečiach. In *Slavica Slovaca*, 1986, roč. 21, č. 3, s. 237–246; Večerka, Radoslav: Potencionální nevyjádření částí věty v staroslověněštině. In *Slavica Slovaca*, 1987, roč. 22, č. 3, s. 231–250; Ondruš, Šimon: Morfonologická štruktúra protoindoeurópskych slov kontinujúcich v praslovančine a slovenčine. In *Slavica Slovaca*, 1988, roč. 23, č. 1, s. 5–19; Šima, Pavol: Ilarionov jazykový prejav vo svetle veľkomoravských výrazových tradícií. In *Slavica Slovaca*, 1988, roč. 23, č. 1, s. 20–32; Palkovič, Konštantín: Slovenské pilišské nárečia. In *Slavica Slovaca*, 1988, roč. 23, č. 1, s. 43–56 a ďalšie.

Vhodnou príležitosťou bol blížiaci sa bratislavský 11. medzinárodný zjazd slavistov, ktorý by podľa D. Kollára mohol pomôcť pozdvihnúť Slavica Slovaca z ústavného časopisu dvoch akademických pracovísk na publikačný orgán vedného odboru.¹²⁷

Vo 4. čísle 26. ročníka časopisu (v roku 1991) redakčný kolektív uverejnil úvodník¹²⁸ k príprave 11. medzinárodného zjazdu slavistov v Bratislave.¹²⁹ Poslaním týchto stretnutí je usmerňovať a organizovať prácu na veľkých vedeckých úlohách a koordinovať medzinárodný slavistický výskum. Poslanie zjazdov však v dôsledku ideologizácie slavistiky malo negatívny vplyv na odbornú úroveň a jednostrannú štruktúru slavistických výskumov. Už na kongresoch v Záhrebe (1983) a v Sofii (1988) sa vo vedeckých kruhoch hromadili námietky proti tendenčnosti slavistiky, nedostatočnej výmene poznatkov so západoeurópskymi slavistami. Po páde totalitných systémov sa vynorili aj ďalšie otázky, najmä ekonomické, ktoré podnietili úvahy o potrebe a možnostiach slavistiky v nových spoločensko-politických podmienkach. Záver úvodníka predstavil zámer oddelenia literárnovednej zložky od časopisu Slavica Slovaca, ktorý mal systematicky vychádzať v koprodukcii s mníchovským periodikom Slowakei s názvom Slovak Review. Publikovaný mal byť v angličtine a v rámci príprav 11. medzinárodného zjazdu slavistov v Bratislave mal obsahovať aj špeciálnu prílohu – Informátor 11. medzinárodného zjazdu slavistov. Redakcia zároveň vyzvala čitateľov na podporu novovznikajúceho periodika. K oddeleniu literárnovednej časti Slavica Slovaca došlo ihneď v nasledujúcom roku.

Literárnovedná slavistika sa tak od roku 1992 prezentovala na stránkach delimitovanej časti časopisu Slavica Slovaca, ktorý v Ústave svetovej literatúry SAV vychádzal pod názvom Slovak Review of World Literature Research review. Slavistická orientácia pôvodne literárnovednej časti delimitovaného slovenského slavistického literárnovedného orgánu sa od roku 2009 úplne a programovo vytratila. Delimitovaná časť časopisu Slavica Slovaca s názvom Slovak Review dokonca prestala vychádzať a nahradil ju nový časopis World Literature Studies.

4. Novovzniknutú situáciu sa v súlade s pôvodným zámerom z roku 1966 vydávať slavistický časopis na Slovensku rozhodli riešiť riaditelia troch pracovísk Slovenskej akadémie vied: Ján Doruľa, riaditeľ Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV, Dušan Kováč, riaditeľ Historického ústavu SAV, a Milan Leščák, riaditeľ Národopisného ústavu SAV. Nielen ekonomické dôvody rozhodli pokračovať vo vydávaní slavistického periodika Slavica Slovaca. Vychádzali z presvedčenia, že slavistika je strešná vedecká disciplína, ktorá ku komplexnému obrazu potrebuje pomoc tej druhej, veď počíta s úzkou medziodborovou spoluprácou lingvistov, historikov a etnológov.

Do konca roka 1994 (29. ročník) bol časopis Slavica Slovaca ešte publikačným orgánom troch inštitúcií Slovenskej akadémie vied. So vznikom samostatného slavistického pracoviska na pôde SAV – Slavistického kabinetu SAV – v roku 1995 (teda

¹²⁷ O slavistickej problematike na stránkach časopisu Slovenská reč pozri prácu Jána Doruľu Slavistická problematika v časopise Slovenská reč. In Slovenská reč, 1985, roč. 50, č. 4, s. 205-211.

¹²⁸ -Red.-: XI. medzinárodný kongres slavistov. In Slavica Slovaca, 1991, roč. 26, č. 4, s. 265-266.

¹²⁹ Tradícia medzinárodných slavistických zjazdov začala v 1929 zjazdom slovanských filológov v Prahe.

od 30. ročníka) sa časopis *Slavica Slovaca* stal publikačným orgánom Slavistického kabinetu SAV.

Čo prinieslo oddelenie literárnovednej zložky *Slavica Slovaca* v roku 1992: 1. Časopis *Slavica Slovaca* sa stal interdisciplinárnym vedeckým časopisom; stal sa miestom stretnutí a výmeny názorov lingvistov, historikov, folkloristov, kulturológov, ktorí sa venujú slovenčine, slovenskej histórii a kultúre z porovnávacieho hľadiska s inými slovanskými i neslovanskými jazykmi a kultúrami v celej šírke historického vývinu. Už prvé číslo v roku 1992 prinieslo príspevok historika Richarda Marsinu,¹³⁰ folkloristky Zuzany Profantovej;¹³¹ neskôr boli publikované aj štúdie folkloristky Viery Gašparíkovej¹³² a etnológa Mojmíra Benžu,¹³³ ďalej historikov a archeológov Vincenta Sedláka,¹³⁴ Evy Frimmovej,¹³⁵ Milana Hanuliaka,¹³⁶ Martina Hurbaniča¹³⁷ a ďalších zástupcov nefilologických odborov. 2. Slavistická literárna veda si zriadila vlastný časopis. 3. Nové usporiadanie časopisu si vyžiadalo zmeny v redakčnej rade. Hlavným redaktorom sa stal Vincent Blanár. Interdisciplinárne zameranie časopisu zabezpečovala nová redakčná rada, v ktorej boli zastúpení historici: Alexander Avenarius, Vincent Sedlák; etnológovia: Kornélia Jakubíková, Milan Leščák, Zuzana Profantová a jazykovedci: Ján Doruľa, Anton Habovštiak, Emil Horák, Milan Krajčovič. 4. Časopis začína od roku 1992 vychádzať už 2-krát ročne a publikuje štúdie, články, recenzie a správy vo všetkých slovanských jazykoch, v angličtine, nemčine a francúzštine.

5. Od 31. ročníka (od roku 1996) vychádzal časopis vo vydavateľskej kooperácii s Maticou slovenskou. Z dohody medzi spoluvydavateľskými inštitúciami vyplývalo aj členstvo dvoch zástupcov Matice slovenskej v redakčnej rade.¹³⁸ Pomerne časté zmeny v časopise po roku 1992 spôsobili aj riešenie finančných problémov s vydávaním časopisu. Príspevok Edičnej rady Slovenskej akadémie vied na náklady na publikovanie

¹³⁰ Marsina, Richard: Poloha a rozloha Veľkej Moravy. In *Slavica Slovaca*, 1992, roč. 27, č. 1, s. 4-14.

¹³¹ Profantová, Zuzana: Impulzy Františka Pastrnka pre slovenský národopisný a jazykovedný výskum. In *Slavica Slovaca*, 1992, roč. 27, č. 1, s. 82-88; Profantová, Zuzana: O jednej možnosti komparatívneho štúdia (K otázke logicko-semiotických invariantov folklórneho žánru). In *Slavica Slovaca*, 1997, roč. 32, č. 1, s. 3-17.

¹³² Gašparíková, Viera: Rozprávkové zápisy Sama Cambela a ich neskorší vývin. In *Slavica Slovaca*, 2008, roč. 43, č. 2, s. 139-145.

¹³³ Benža, Mojmír: Tradičná kultúra slovenských menšín v strednej a južnej Európe ako súčasť ich kultúrneho dedičstva. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 2, s. 167-168.

¹³⁴ Sedlák, Vincent: Historicko-spoločenský vývin Slovanov v dunajsko-karpatskej oblasti (so zreteľom na predkov Slovákov). In *Slavica Slovaca*, 1992, roč. 27, č. 2, s. 177-186.

¹³⁵ Frimmová, Eva: Slaviká v historickom knižnom fonde Univerzitnej knižnice v Bratislave. In *Slavica Slovaca*, 1994, roč. 29, č. 1, s. 22-29.

¹³⁶ Hanuliak, Milan: Neobvyklé spôsoby uloženia zomrelých v sídliskových jamách. In *Slavica Slovaca*, 1996, roč. 31, č. 2, s. 97-111.

¹³⁷ Hurbanič, Martin: Konštantínopol, tradícia avarskeho útoku z roku 626 a posvätné relikvie. In *Slavica Slovaca*, 2009, roč. 44, č. 2, s. 106-118.

¹³⁸ Zástupcami z Matice slovenskej v redakčnej rade boli Imrich Sedlák a Miloš Kovačka.

časopisu nepostačuje, preto sa redakčné, technické a polygrafické výdavky pokrývajú najmä vďaka finančnému príspevku Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Po Vincentovi Blanárovi, ktorý bol hlavným redaktorom časopisu do roku 1999, a po Emilovi Horákovi, ktorý bol hlavným redaktorom časopisu v rokoch 2000-2002, prevzal od roku 2003 vedenie časopisu Ján Doruľa. V prvom čísle 40. ročníka (2005) Ján Doruľa ako hlavný redaktor časopisu a riaditeľ Slavistického kabinetu SAV pripomína hneď niekoľko významných výročí slavistického výskumu: vstup časopisu *Slavica Slovaca* do 40. ročníka a 10 rokov od založenia slavistického pracoviska na pôde Slovenskej akadémie vied.

Časopis *Slavica Slovaca* už ako orgán slavistického výskumu na Slovensku publikoval komparatívne zamerané vedecké a odborné štúdie, rozhľadové materiály, správy z vedeckých podujatí a recenzie z oblasti jazykovedy, histórie, etnológie, kulturológie, dejín slavistiky i hudobnej vedy. Obsahová náplň príspevkov zodpovedá výskumnému zameraniu Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV, ktorý v úsilí o komplexnosť bádateľského prístupu organizuje a koordinuje interdisciplinárne výskumy v oblasti vzťahov slovenského jazyka a kultúry s inými slovanskými jazykmi a kultúrami, vrátane výskumov slovensko-latinských,¹³⁹ slovensko-nemeckých¹⁴⁰ a slovensko-maďarských¹⁴¹ vzťahov najstaršieho a staršieho obdobia z porovnávacieho hľadiska (v poznámkach pod čiarou uvádzame iba výber z publikovaných štúdií v časopise *Slavica Slovaca* od roku 1995). Do výskumného okruhu Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV patria aj dlho zanedbávané výskumy v oblasti byzantsko-slo-

¹³⁹ Kerďo, Ján: Je kračún latinsko-románskeho pôvodu? In *Slavica Slovaca*, 2002, roč. 37, č. 2, s. 144-147; Zavarský, Svorad: Biblicizmy v apológii Spoločnosti Ježišovej od Martina Sentivániho. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 1, s. 50-59; Zavarský, Svorad: Jazyk diel Martina Sentivániho na príklade polemického spisu *Lutheranicum nihil ad rem, nihil ad propositum*. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 2, s. 134-148; Škovierová, Angela: Preklad latinských citátov z patristickej literatúry v kázňach františkána Dominika Mokoša. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 2, s. 156-162; Škovierová, Angela: Kamaldulský preklad náboženského diela L. Blosia a jeho latinská predloha. In *Slavica Slovaca*, 2004, roč. 39, č. 1, s. 68-72; Zavarský, Svorad: Sloveso medzi latinčinou a slovenčinou v paralelných textoch zo začiatku 18. storočia. In *Slavica Slovaca*, 2006, roč. 41, č. 1, s. 40-49; Škovierová, Angela: Antický starovek a jeho odraz v humanistickej príležitostnej poézii. In *Slavica Slovaca*, 2006, roč. 41, č. 2, s. 119-124; Zavarský, Svorad: „Dematur nobis Latina cultura, videbimus, quid erimus!“ Obdobie národného obrodenia z pohľadu latinskej filológie. In *Slavica Slovaca*, 2007, roč. 42, č. 2, s. 124-130; Zavarský, Svorad: *Voces locutionesque Latinitatis Slovaciae e litterarum monumentis excerptae I*. In *Slavica Slovaca*, 2011, roč. 46, č. 1, s. 40-50.

¹⁴⁰ Тугушева, Роза: Германизмы в близкородственных языках (на материале чешского и словацкого языков). In *Slavica Slovaca* 1997, roč. 32, č. 2, s. 109-127; Žigo, Pavol: Lexikálne prevzatia na slovensko-rakúskom pomedzí. In *Slavica Slovaca*, 2001, roč. 36, č. 1, s. 3-12; Šiffalovičová, Martina: Einflüsse des Slowakischen auf die karpatendeutsche Phraseologie. In *Slavica Slovaca* 2005, roč. 40, č. 1, s. 17-21; Doruľa, Ján: O slovensko-nemeckých jazykových vzťahoch v 17. storočí. I. In *Slavica Slovaca* 2005, roč. 40, č. 2, s. 125-132.

¹⁴¹ Doruľa, Ján: Výpožičky z maďarčiny v slovenčine. In *Slavica Slovaca*, 2000, roč. 35, č. 2, s. 128-132; Doruľa, Ján: Hornouhorský-košický Uhromadžar Sándor Márai o osídľach karpatsko-uhorskej slovensko-slovenskej traumy. In *Slavica Slovaca*, 2011, roč. 46, č. 2, s. 97-142.

vanskej tradície, jazykového, kultúrneho a historického vývinu cyrilských pamiatok na Slovensku,¹⁴² ľudovej prozaickej tradície na Slovensku v karpatskom priestore¹⁴³ a dejín hudobnej¹⁴⁴ kultúry. Keďže časopis *Slavica Slovaca* je od roku 2011 zároveň aj publikačným orgánom Slovenského komitétu slavistov, publikuje správy zo zasadnutí Slovenského komitétu slavistov, informácie o dianí v medzinárodnom komitáte slavistov, o prípravách medzinárodných slavistických zjazdov, národných slavistických kongresov a o ďalších aktuálnych udalostiach slavistického výskumu na Slovensku.

¹⁴² Žeňuch, Peter: Paraliturgická pieseň karpatskej oblasti v kontexte histórie, vzdelanosti a kultúry. In *Slavica Slovaca* 1996, roč. 31, s. 112-135; Žeňuch, Peter: K niektorým otázkam výskumu bohoslužobnej a mimobohoslužobnej piesňovej tvorby v cyrilských spevníkoch z východného Slovenska. In *Slavica Slovaca*, 1999, roč. 34, č. 1, s. 64-75; Švagrovský, Štefan: Z histórie slovenských prekladov byzantských liturgických textov. In *Slavica Slovaca*, 1999, roč. 34, č. 1, s. 42-51; Škoviera, Andrej: Nad slovenským prekladom božskej liturgie byzantsko-slovanského obradu. In *Slavica Slovaca*, 1999, roč. 34, č. 2, s. 137-148; Šoltés, Peter – Žeňuch, Peter: Sociálne a spoločenské postavenie gréckokatolíkov na východnom Slovensku a v Podkarpatskej Rusi v 18. storočí. In *Slavica Slovaca*, 2002, roč. 37, č. 1, s. 37-47; Žeňuch, Peter: Podmienky vzniku cyrilskej rukopisnej tvorby v priestore východného Slovenska a bývalej Podkarpatskej Rusi. In *Slavica Slovaca*, 2004, roč. 39, č. 1, s. 26-44; Zubko, Peter: Slávenie sviatkov gréckokatolíckmi na území spoločnom s rímskokatolíckmi podľa relácií z roku 1794. In *Slavica Slovaca* 2005, roč. 40, č. 1, s. 22-33; Marinčák, Šimon: Slovanská liturgia – liturgické dedičstvo byzantskej misie z 9. storočia? In *Slavica Slovaca* 2005, roč. 40, č. 1, s. 34-62; Žeňuch, Peter: Znovuobjavený Šarišský spevník zo začiatku 18. storočia vo svetle etnicko-konfesionálnych pomerov v karpatskom priestore. In *Slavica Slovaca*, 2006, roč. 41, č. 2, s. 136-169; Škoviera Andrej: Tretí slovanský život Nauma Ochridského a dátum vyhnania Metodových učeníkov. In *Slavica Slovaca*, 2007, roč. 42, č. 2, s. 111-123; Žeňuch, Peter: Patria cyrilské paraliturgické piesne do kontextu slovenskej kultúry? In *Slavica Slovaca*, 2008, roč. 43, č. 2, s. 97-107; Чешмеджиев, Димо: Мощите на св. Горазд в Белград Албански (Берат). In *Slavica Slovaca*, 2010, roč. 45, č. 2, s. 136-143; Чешмеджиев, Димо: Култът на свети Седмочисленици в средновековна България. In *Slavica Slovaca*, 2011, roč. 46, č. 1, s. 24-35; Шашерина, Светлана: Культурные аспекты путешествия в Святую землю (на материале рукописи Иоанна Брадача конца XVIII века из восточной Словакии). In *Slavica Slovaca*, 2011, roč. 46, č. 2, s. 161-166.

¹⁴³ Žeňuchová, Katarína: Samuel Cambel v kontexte slovenskej folkloristiky. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 2, s. 104-111; Žeňuchová, Katarína: Ľudová próza zo zbierok Sama Cambla a Volodymyra Hnaťuka – prameň etnickej, jazykovej a religióznej identifikácie Slovákov. In *Slavica Slovaca*, 2004, roč. 39, č. 2, s. 115-123; Žeňuchová, Katarína: Pôsobenie Samuela Cambla medzi dialektológou a folkloristikou. In *Slavica Slovaca*, 2006, roč. 41, č. 1, s. 3-16; Žeňuch, Peter: Zápis ľudovej rozprávky v spevníku Mitra Dočínca. In *Slavica Slovaca*, roč. 39, č. 2, 2004, s. 156-160; Pácalová, Jana: Genéza knižnej podoby Dobšinského rozprávok. In *Slavica Slovaca*, 2004, roč. 39, č. 2, s. 143-155; Uther, Hans-Jörg: Nový medzinárodný katalóg rozprávkových látok (ATU). In *Slavica Slovaca*, 2005, roč. 45, č. 1, s. 68-74 (preklad K. Žeňuchová); Lašuková, Viktória: Лінгвістычныя аспекты семантычнай карэляцыі ў беларускіх і славацкіх празаічных фальклорных тэкстах. In *Slavica Slovaca*, 2008, roč. 43, č. 2, s. 118-138; Пачаи, Имре: Восточнославянские элементы в словацком фольклоре. In *Slavica Slovaca*, 2011, roč. 46, č. 2, s. 143-155.

¹⁴⁴ Kačic, Ladislav: P. Marcus Repkovič OFM a národnostný spor františkánov mariánskej provincie v rokoch 1727-1735. In *Slavica Slovaca* 1997, roč. 32, s. 154-166; Ruščin, Peter: Najstarší rukopisný slovenský katolícky spevník. In *Slavica Slovaca*, 1999, roč. 34, č. 2, s. 106-123; Važanová-Horáková, Jadranka: K etnomuzikologickému výskumu slovanských etnických skupín In *Slavica Slovaca*, 2001, roč. 36, č. 2, s. 147-157; Pancza, Dávid: Pôvod a vývoj podkarpatských spevov Osmohlasníka. In *Slavica Slovaca*, 2005, roč. 40, č. 2, s. 144-157; Marinčák, Šimon: Problematika byzantskej hudby na Slovensku od konca Veľkomoravskej ríše po kolonizáciu na valašskom práve (10.-14. storočie). In *Slavica Slovaca*, 2010, roč. 45, č. 1, s. 3-19.

6. Od ročníka 46 (2011) vychádza časopis *Slavica Slovaca* vo vydavateľskej starostlivosti Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV a Slovenského komitétu slavistov, ktorý nahradil Maticu slovenskú ako doterajšiu spoluvydateľku časopisu. Dôvodom na zmenu vydavateľa časopisu je skutočnosť, že časopis *Slavica Slovaca* sa stal publikačným orgánom slovenskej slavistiky, ktorú na Slovensku zastrešuje Slovenský komitét slavistov. Slovenský komitét slavistov tvoria zástupcovia spoločenskovedných disciplín z oblasti jazykovedy, literárnej vedy, etnológie a histórie.

Druhou zmenou je zmena periodicity: *Slavica Slovaca* vychádza trikrát ročne; k doterajším dvom číslam pribúda tretie v podobe supplementa. Na stránkach supplementa sa publikujú obsiahlejšie štúdie monografického charakteru a pramene k výskumu slovensko-slovanských i slovensko-neslovanských jazykových, kultúrnych a historických vzťahov. Prvé supplementum v roku 2011 pripravil Svorad Zavarský. Ide o kritické vydanie latinskej dizertácie Martina Sentivániho *Dissertatio cosmographica seu DE MUNDI SYSTEMATE / SŮSTAVA SVETA Kozmologická štúdia s vedeckými komentármi a s prekladom do slovenčiny*. V roku 2012 sa ako supplementum plánuje monografická štúdia J. Doruľu venovaná slovensko-nemeckým vzťahom a v roku 2013 sa z príležitosti 1150. výročia príchodu byzantskej misie na naše územie A. Škoviera pripravuje vydanie Kyjevských listov s komentármi.

Od 1. čísla 46. ročníka (v roku 2011) do redakčnej rady pribudli traja noví zahraniční členovia: Cyril Vasil' z Talianska, Desislava Michajlova Atanasova z Bulharska, Václav Čermák z Českej republiky. Vo vednej politike vydavateľskej inštitúcie Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV sa dôraz kladie najmä na porovnávaci interdisciplinárny aspekt výskumov a na prezentáciu týchto výsledkov prostredníctvom časopisu *Slavica Slovaca*. Za desaťročia svojej existencie sa časopis etabloval ako významný interdisciplinárny orgán slovenskej slavistiky a je akceptovaným slavistickým periodikom aj v prostredí medzinárodnej slavistiky, o čom svedčia mnohé zahraničné príspevky. O vysokej úrovni časopisu a o jeho postavení v medzinárodnej vedeckej komunite slavistov svedčí aj evidencia periodika vo viacerých medzinárodných databázach.¹⁴⁵

Je zrejmé, že časopis *Slavica Slovaca* je významným miestom pre výmenu vedeckých poznatkov či aktuálnych informácií o dianí na poli národnej i medzinárodnej slavistiky. *Slavica Slovaca* ponúka priestor aj na diskusiu o potrebe, koncepcii a o smerovaní systematického slavistického výskumu, ktorý sa realizuje v rámci úzkej spolupráce jazykovedných, literárnovedných, etnologických, historických a archeologických disciplín. Veď napokon sa táto skutočnosť naplno prejavuje v obsahovom zameraní slovenského slavistického periodika *Slavica Slovaca*.

¹⁴⁵ Central and Eastern European Online Library; Central European Journal of Social Sciences and Humanities; Cambridge Scientific Abstracts – Western Region Office; Directory of Open Access Journales.